

Špela Bregač, Zavod RS za šolstvo

TANKA MEJA MED RESNIČNOSTJO IN FIKCIJO

V tisku je druga knjiga **Milene Kerndl**, ki se po snovi in namenu povsem razlikuje od njene prve. **Med resničnostjo in fikcijo** in s podnaslovom **Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih romanopisk** je znanstvena monografija, ki v treh delih razkriva in skuša razjasniti marsikatero literarnoteoretično dilemo.

Monografija na podlagi teoretičnih izhodišč prikazuje problem odnosa med avtobiografijo in avtobiografskim romanom ter funkcijo avtobiografskega v delih štirih avtoric slovenske tradicije (avtobiografske črtice Zofke Kveder *Vladka, Mitka, Mirica*, potopis Alme Karlin *Samotno potovanje v daljne dežele*, avtobiografija Ilke Vašte *Podobe iz mojega življenja* in spomini Angele Vode *Skriti spomin*) in trinajstih besedilih devetih sodobnih slovenskih pisateljic (avtobiografija Mire Mihelič *Ure mojih dni*, avtobiografska romana Nedeljke Pirjevec *Zaznamovana* in *Saga o kovčku*, romani Brine Svit *Smrt slovenske primadone*, *Moreno* in *Coco dias ali Zlata vrata*, romana Suzane Tratnik *Ime mi je Damjan* in *Tretji svet*, rodovno-avtobiografski roman Nade Gabrovič *Malahorna*, avtobiografski roman Lidije Asta *Lidija – Skozi trnje do zvezd ali Avtobiografija neke tridesetletnice*, roman Vesne Milek *Kalipso*, roman Vesne Vuk *Godina Havaji na papirju* in roman Eve Pacher *Čudoviti klon*), ki jih osvetli z vseh možnih zornih kotov.

Monografija ni posebna le zato, ker se loteva vprašanja resničnosti in fikcije v tistih literarnih vrstah, ki fingirajo resničnost in fikcijski znaki nimajo le znotrajbesedilnih referentov, ampak avtorica na konkretnih besedilih pokaže tudi na zunajbesedilne referente (tema, pripovedovalec, literarne osebe, čas, prostor, dogodki). Poleg tega se z izhodiščnim vprašanjem ukvarja na podlagi besedil slovenskih avtoric, za katere pa vemo, da so bile v slovenski literarni zgodovini, milo rečeno, marsikdaj prezrte. Miran Hladnik pravi, da tudi zato, ker »namesto da bi pokorno sledile nacionalni žanrski strategiji, ki je dajala prednost kmečki in zgodovinski povesti, so se odločale za pisanje tako „neslovenskih“, nacionalno nerelevantnih žanrov, kot je ženski roman. Do nacionalno prestižnih spopadov moških na bojnem polju kulture in do nacionalnih literarnoprogramskih zahtev so bile slovenske literarne dame dokaj indiferentne.« (<http://lit.ijs.si/zenske.html>)

Ob povedanem pa se je treba zavedati tudi dejstva, da jih je bilo na slovenskem Parnasu precej manj. Razloge poznamo, a tudi danes avtorice predstavljajo nekje 16 % delež pišočih. (http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/CVZU/LU_Jesenice/CVZU_9LUJ_Gradivo.pdf)

Špela Bregač TANKA MEJA MED RESNIČNOSTJO IN FIKCIJO

Monografija je razdeljena na tri večje sklope. V prvem delu avtorica povzema različne teorije s področja svoje raziskave, drugi del prinaša pregled avtobiografske tradicije v delih slovenskih avtoric, tretji pa konkretno analizo sodobnih romanesknih pripovednih del, s katero dr. Milena Kerndl odgovori na vprašanja, katera žanrska oznaka je najprimernejša za obravnavana besedila, kako so v besedilih obravnavani avtobiografski elementi in kaj je njihova funkcija. Na vprašanja odgovarja s stališča literarne teorije, avtoric in bralca in sklene, da fikcija in resničnost nista ločeni področji. Resničnost je sestavni del fikcije in obratno.

Znanstvena monografija je gotovo zapolnila vrzel, ki jo je skušala začeti krpati že založba Belo-modra knjižnica v Ljubljani, s katero je sodelovala tudi Marja Boršnik (1906-1982), pa ji je druga vojna porezala krila ...

Knjiga **Med resničnostjo in fikcijo – Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih romanopisk** je gotovo kamenček v vse bolj jasnem mozaiku literature slovenskih avtoric. Označimo jo lahko kot kakovostno znanstveno monografijo, saj podrobno obravnava zastavljeno temo, hkrati pa je analiza del slovenskih avtoric izvirna in upošteva tudi spoznanja drugih strokovnjakov s področja literarnih ved.

POVZETEK

Članek prinaša oceno znanstvene monografije **Milene Kerndl, Med resničnostjo in fikcijo - Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih romanopisk**. Pojasni zgradbo, vsebino, pomen omenjene monografije in jo postavi na mesto, ki ji pripada v slovenski literarni teoriji.

Ključne besede: avtobiografija in avtobiografski roman, slovenske avtorice

Viri in literatura

- Kerndl, Milena, 2018: *Med resničnostjo in fikcijo – Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih romanopisk*. Boma, Murska Sobota.
- Hladnik, Miran: »Bodi svojemu možu pokorna!« ali »Če ti bo še kdaj kljubovala, kar trdo jo primi!« (Ženska v minuli slovenski prozi). Dostopno na: <http://lit.ijs.si/zenske.html>. (15. 10. 2017.).
- Trošt, Nada (pripravila) 2010. Ženska kot pisateljica, pesnica, slikarka ... *Gradivo za literarno delavnico*. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/CVZU/LU_Jesenice/CVZU_9LUJ_Gradivo.pdf (15. 10. 2017).